

ONAFHANKELIJK PAPIJNDRECHT

Indienen via de regiogriffie

Aan het bestuur van
de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden
T.a.v. de heer drs. Arno Brok, voorzitter
Noordendijk 250
3311 RR Dordrecht

Datum 6 februari 2016
Betreft Gezondheid / Perfluorooctaanzuur (PFOA) DuPont Dordrecht

Geachte heer Brok,

Bij deze vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Lokale politici, zoals Anton van Rees, fractievoorzitter van de PvdA Sliedrecht, en leden van de Provinciale Staten van Zuid-Holland reageren verbijsterd op de onthulling¹ door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid op de website Sliedrecht24 dat ambtenaren van de gemeente Dordrecht en de provincie Zuid-Holland al zeker tien jaar op de hoogte zijn van de grondwaterverontreiniging met de kankerverwekkende stof PFOA op het terrein bij waterbedrijf Evides te Dordrecht. De verontreinigingen zijn zelfs al sinds eind jaren'80 bekend.

Om deze reden stellen wij u hierna een aantal vragen ex artikel 36 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de Drechtraad (versie 6.0), met het verzoek deze schriftelijk te willen (laten) beantwoorden en de leden van de Drechtraad hiervan op de hoogte te stellen, teneinde te bewerkstellingen dat een verdiepende discussie hierover gevoerd kan worden.

Onafhankelijke onderzoekscommissie?

De PvdA Sliedrecht vindt dat milieudeputeerde Rik Janssen (SP) van de provincie Zuid-Holland *'hieraan consequenties mag verbinden'*. Fractievoorzitter Anton van Rees wil nog verder gaan: *"Alle mensen in het verleden, bij onderzoek en handhaving betrokken, zouden vanaf dit moment vervangen moeten worden door een door 'Den Haag' aan te stellen onafhankelijke onderzoekscommissie. Het vertrouwen in de nu betrokken instanties is weg. Deze zijn onbetrouwbaar om verder onderzoek te doen."* Node is de openheid de afgelopen jaren gemist, gezien de reacties die loskomen.

- Vraag 01: wilt u er bij de Minister op aandringen dat er zo snel mogelijk een onafhankelijke onderzoekscommissie zal worden ingesteld die de onderste steen boven water haalt?

¹ Bron: website <http://www.sliedrecht24.nl/harde-kritiek-op-pfoa-onthullingen-ozhz/>

Duidelijkheid

De OZHZ concludeerde eind 2015 dat de PFOA-verontreiniging in het grondwater wordt beheerst. *“Maar is echt goed in beeld waar PFOA precies in de grond zit? Dat is een vraag waar we snel antwoord op moeten krijgen. Bekend is dat sporen van PFOA erg lang in het milieu blijven. En niet voor niets mag PFOA sinds 2012 niet meer worden gebruikt in Nederland. We hebben er recht op om te weten hoe groot de omvang van het PFOA-probleem is”*, reageert het Sliedrechts raadslid Vincent Prins (CDA). Zijn partij wil ook snel duidelijkheid over de omvang van het probleem.

Tenslotte zal PvdA-statenlid in de provincie Zuid-Holland Willem Minderhout komende woensdag 10 februari 2016 Gedeputeerde Rik Janssen *‘het vuur aan de schenen leggen’*.

Ongerustheid

Er bestaat, kortom, veel ongerustheid over de gang van zaken bij DuPont. Ook de fractie van Onafhankelijk Papendrecht maakt zich hierover zorgen. Vervuiling van het grondwater beperkt zich niet tot één locatie, maar de vervuiling sijpelt door naar de omgeving. Ook Papendrecht loopt volgens onze fractie net zoveel gevaar als de inwoners in de directe omgeving van de fabriek van DuPont als de inwoners van de aanpalende gemeente Sliedrecht.

- Vraag 02: Graag willen wij u vragen om namens het bestuur van de Drechtsteden erop aan te dringen dat er naast de instelling van een onafhankelijke onderzoekscommissie zoals bij vraag 1 aan de orde gesteld, zo snel mogelijk nadere duidelijkheid aan de Drechttraad zal worden verschaft met betrekking tot onderstaande vragen.

De vragen zijn opgesteld naar aanleiding van het artikel ‘The Lawyer Who Became DuPont’s Worst Nightmare’ van Nathaniel Rich, dat op 6 januari 2016 in The New York Times Magazine verscheen. Rich beschrijft hierin de ervaringen van Rob Bilott, de advocaat uit de V.S. die ontdekt dat het bedrijf DuPont al jaren PFOA gebruikt, terwijl het (bedrijf) weet dat PFOA waarschijnlijk schadelijk is voor de gezondheid. DuPont is met deze kennis jaren doorgedaan met het lozen, storten en in de lucht emitteren van deze stof.

- Vraag 03: zijn er door DuPont Dordrecht ook schadelijke stoffen geloosd, gestort en in de lucht geëmitteerd? En zo ja, welke stoffen zijn dat en wanneer is dat gebeurd?

Effecten alternatief PFOA onbekend

Het gebied dat in de V.S. hierdoor is besmet geraakt is enorm. Ook in Dordrecht staat een fabriekscomplex waar tot september 2012 PFOA is gebruikt. Het RIVM doet op dit moment onderzoek naar de gezondheidsrisico's van PFOA. Van het alternatief dat in de V.S. voor PFOA in de plaats is gekomen zijn de effecten onbekend. 200 wetenschappers tekenden in mei 2015 de ‘The Madrid Statement on Poly- and Perfluoralkyl Substances (PFASs)’ waarin ze hun zorg uitspreken over de productie van alle stoffen van deze soort, inclusief het alternatief wat DuPont nu in de V.S. gebruikt (!), en het vrijkomen ervan in het milieu. Eline van den Boogaard, voormalig Statenlid en woonachtig in Dordrecht, vertelt ons dat ze zeer ongerust is.

Welke stof nu in Dordrecht in gebruik is als vervanger voor PFOA is onbekend.

- Vraag 04: welke stof wordt op dit moment gebruikt bij DuPont Dordrecht?

Van den Boogaard stelt het volgende: *“Ik wil precies weten waaraan wij, bewoners, hebben blootgestaan en wat daarvan de effecten op onze gezondheid zijn. Omdat het artikel van Rich belangrijke inzichten bevat over PFOA en de omgang van DuPont met PFOA, inzichten die een breed publiek tot zich moet kunnen nemen, heb ik een uitgebreide samenvatting ervan in het Nederlands gemaakt. Tevens heb ik een eerste set met vragen opgesteld om daarmee een bijdrage te leveren aan*

het boven water brengen van de feiten over PFOA en de effecten van deze stof op de gezondheid en het milieu in Nederland. Dit is een oproep aan iedereen die mee kan en mee wil doen met het boven tafel brengen van de feiten: politici, journalisten, onderzoekers, juristen, etc., blijf het bevoegd gezag alstublieft bestoken met vragen, zorgen, meningen en oplossingen. Het is van belang dat mensen zich in deze zaak verdiepen. Alleen dan zijn de resultaten van het RIVM onderzoek in de juiste context te beoordelen”, aldus Van den Boogaard.

Vragen (waar DuPont staat wordt DuPont in Dordrecht bedoeld)

Over het afval

- vraag 05: Hoelang, van wanneer tot wanneer, heeft DuPont PFOA gebruikt?
- vraag 06: Hoeveel van deze stof heeft DuPont in totaal gebruikt? En uitgesplitst per jaar?
- vraag 07: Hoeveel PFOA heeft DuPont in totaal in de lucht geëmitteerd? En uitgesplitst per jaar?
- vraag 08: Hoeveel PFOA heeft DuPont in totaal gestort? En uitgesplitst per jaar?
- vraag 09: Hoeveel PFOA heeft DuPont in totaal in de rivier geloosd? En uitgesplitst per jaar?
- vraag 10: Hoeveel PFOA heeft DuPont in totaal in het riool geloosd? En uitgesplitst per jaar?
- vraag 11: Zijn er nog andere manieren waarop DuPont van PFOA afval is afgekomen? Zo ja hoe? En per methode hoeveel in totaal? En per methode uitgesplitst per jaar?
- vraag 12: Is er nog PFOA aanwezig bij Chemours Dordrecht (de nieuwe naam)?
- vraag 13: Is er bij DuPont een interne regel geweest, waarin stond dat PFOA niet in het riool of oppervlaktewater geloosd mag worden? (toelichting: net als in de V.S.)
- vraag 14: Zo ja, heeft DuPont zich aan die interne regel gehouden?
- vraag 15: Met welk alternatief voor PFOA werkt Chemours sinds september 2012?
- vraag 16: Zijn dat dezelfde ‘chemistries’ als in de fabriek in de V.S. worden gebruikt? Zo nee, wat dan wel?

Over de door het bevoegd gezag gehanteerde veiligheidsnormen

Uit het artikel van Rich blijkt dat er veel discussie is geweest over de veiligheidsnormen. Eerst stelt DuPont V.S. zelf een interne veiligheidsnorm (exposure level) vast van 1 p.p. b (parts per billion, wat gelijk is aan de in Europa vaker gebruikte maat 1 µg/l). Zodra het bedrijf in een rechtszaak verwickeld raakt komen DuPont en de Milieudienst van West- Virginia gezamenlijk tot een norm van 150 p.p. b. Voor drinkwater heeft de United States Environmental Protection Agency een adviesnorm van 0,4 p.p. b voor drinkwater afgegeven. Uit recent onderzoek blijkt dat deze nog lager zou moeten zijn. Philippe Grandjean van de Harvard School of Public Health en Richard Clapp van de University of Massachusetts-Lowell, kwamen deze zomer bijvoorbeeld uit op een veiligheidsnorm voor drinkwater van bij benadering 0,001 p.p. b.

- vraag 17: Hoeveel bedraagt de gehanteerde veiligheidsnorm voor de aanwezigheid van PFOA in de lucht momenteel? En hoeveel was deze in het verleden?
- vraag 18: Is de hoogte van deze norm onderbouwd met onafhankelijke onderzoeksresultaten?
- vraag 19: Hoeveel bedraagt de gehanteerde veiligheidsnorm voor de aanwezigheid van PFOA in het oppervlaktewater momenteel?
- vraag 20: En hoeveel was deze in het verleden?
- vraag 21: Is de hoogte van deze norm onderbouwd met onafhankelijke onderzoeksresultaten?
- vraag 22: Hoeveel bedraagt de gehanteerde veiligheidsnorm voor de aanwezigheid van PFOA in het riool momenteel? En hoeveel was deze in het verleden?
- vraag 23: Is de hoogte van deze norm onderbouwd met onafhankelijke onderzoeksresultaten?
- vraag 24: Hoeveel bedraagt de gehanteerde veiligheidsnorm voor de aanwezigheid van PFOA in de bodem/ het grondwater momenteel?
- vraag 25: En hoeveel was deze in het verleden?
- vraag 26: Is de hoogte van deze norm onderbouwd met onafhankelijke onderzoeksresultaten?
- vraag 27: Hoeveel bedraagt de gehanteerde veiligheidsnorm voor de aanwezigheid van PFOA in het drinkwater momenteel?

- vraag 28: Hoeveel was deze in het verleden?
- vraag 29: Is de hoogte van deze norm onderbouwd met onafhankelijke onderzoeksresultaten?
- vraag 30: Zijn er veiligheidsnormen voor het alternatief voor PFOA waar Chemours sinds september 2012 mee werkt vastgesteld? En zo ja, welke?
- vraag 31: Is de hoogte van deze normen, of het besluit om geen normen te hanteren onderbouwd met onafhankelijke onderzoeksresultaten?
- vraag 32: Hoe is de relatie tussen de veiligheidsnorm voor drinkwater en de andere gehanteerde veiligheidsnormen voor PFOA?

Metingen

- vraag 33: Zijn er in Nederland concentraties van PFOA hoger dan 0,001 p.p. b in het drinkwater gemeten? Zo ja; voor alle gevallen: Hoeveel bedroeg deze concentratie? Waar is dit gemeten? Wanneer is dit gemeten?
- vraag 34: Zijn er in Nederland concentraties van PFOA hoger dan 0,001 p.p. b in de lucht gemeten? Zo ja; voor alle gevallen: Hoeveel bedroeg deze concentratie? Waar is dit gemeten? Wanneer is dit gemeten?
- vraag 35: Zijn er in Nederland elders concentraties van PFOA hoger dan 0,001 p.p. b gemeten? Zo ja; voor alle gevallen: Hoeveel bedroeg deze concentratie? Waar is dit gemeten? Wanneer is dit gemeten?
- vraag 36: Bent u bereid om alle metingen van PFOA die er gedaan zijn, vanaf het moment dat DuPont startte tot heden, openbaar te maken?

In een bijlage behorende bij een document² van de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid van 16 oktober 2015 staat: “De in 2014 in het ondiepe grondwater gemeten concentraties PFOA bedragen maximaal 1374 µg/l. De voorlopige locatie-specifieke interventiewaarde op basis van de Europese maatstaven bedraagt 2370 µg/l.”

- vraag 37: Waarom wijken de gemeten waarde en de locatie-specifieke interventiewaarde zoveel af van de in het artikel van Rich genoemde veiligheidsnormen?

Tevens staat er in genoemd document opgeschreven: “Er kan niet worden uitgesloten dat er ter plaatse van de kern van de verontreiniging in de ophooglaag wel sterk verhoogde gehalten aan PFOA in het eerste watervoerende pakket voorkomen.”

- vraag 38: Wordt - met andere woorden - niet uitgesloten dat (veel te) hoge concentraties van PFOA in het drinkwater terecht zijn gekomen?

De United States Environmental Protection Agency was erg ongerust toen ze erachter kwam dat de gemiddelde concentratie van PFOA in het jaar 2003 in het bloed van volwassen Amerikanen 4 tot 5 p.p. b was.

- vraag 39: Zijn in Nederland, bij de bloedbanken of op andere locaties, ook concentraties in het bloed gemeten die hoger waren dan 0,001 p.p. b?
- vraag 40: Zo ja; voor alle gevallen: Hoeveel bedroeg deze concentratie? Waar is dit gemeten? Wanneer is dit gemeten?
- vraag 41: Hoeveel bedroeg de gemiddelde concentratie van PFOA in het bloed van volwassen Nederlanders in de afgelopen decennia?
- vraag 42: Hoeveel bedroeg de gemiddelde concentratie van PFOA in het bloed van volwassenen die in de Drechtsteden wonen in de afgelopen decennia?

² Bron: website OZHZ artikel Provincie en gemeente brengen feiten over stof PFOA in beeld.

Over de impact op Nederland

- vraag 43: Hoe groot is het gebied dat is besmet met PFOA in een concentratie hoger dan 0,001 p.p. b?
- vraag 44: Welke bedrijven in Nederland werkten met stoffen die vallen onder The Madrid Statement on Poly- and Perfluoralkyl Substances (PFASs) van 1950 tot heden? Op welke locaties in Nederland wordt met deze stoffen gewerkt?

Over medisch onderzoek

In de V.S. hebben de mensen die in het met PFOA besmette gebied wonen via een rechtszaak kunnen afdwingen, dat DuPont de kosten financierde van het medisch onderzoek naar de relatie tussen PFOA en ziekten. Dit onderzoek bestond uit 12 studies en duurde 7 jaar; 70.000 bewoners leverden hun bloed in voor het onderzoek. Het toonde een waarschijnlijke relatie tussen PFOA en nierkanker, teelbalkanker, schildklierafwijkingen, hoog cholesterol, zwangerschapsvergiftiging en colitis ulcerosa aan.

- vraag 45: Welk onafhankelijk onderzoek is er in Nederland bij een grote populatie gedaan naar de relatie tussen PFOA en ziekten?
- vraag 46: Bij welke van deze onderzoeken is bloed onderzocht?
- vraag 47: Zo ja, is er bij de controlegroep vastgesteld dat de betrokken personen in een gebied wonen dat vrij is van besmetting door PFOA of één van de andere stoffen die onder 'The Madrid Statement' vallen?
- vraag 48: Betreft het RIVM alle bestaande onafhankelijke onderzoeken, dus ook de genoemde onderzoeken waar in deze vragen aan is gerefereerd, in haar oordeel?
- vraag 49: Is voor bewoners in Nederland een weg naar de rechter mogelijk succesvol, om onafhankelijk onderzoek naar de effecten van PFOA waarbij bloed wordt onderzocht gefinancierd te krijgen door DuPont/Chemours?
- vraag 50: Gaat de overheid een onderzoek naar de effecten van PFOA waarbij bloed wordt onderzocht bij een grote populatie mogelijk maken?

Relatie met het RMJP – het Regionaal Meerjaren Programma Drechtsteden 2014-2018

In het RMJP staan behartenswaardige woorden opgeschreven over het aantrekkelijker maken van ons gebied, over fysieke veiligheid en gezondheid.

- vraag 51: Bent u bereid ten behoeve van de totstandkoming van een effectiever milieubeleid (fysieke veiligheid /gezondheid van de inwoners) in onze regio Drechtsteden een veel hogere prioriteit toe te kennen aan een scherper (nog te ontwikkelen) milieubeleid in het kader van het RMJP, als de Drechttraad u daarom vraagt?

Wij danken u voor een spoedige beantwoording van deze vragen en zien uit naar uw transparantie en open communicatie ten aanzien van de wijze waarop de lokale/regionale/nationale overheid hiermee omgaat, in het bijzonder in de richting van de inwoners van ons (Drechtstedelijke) gebied die (mogelijk) het slachtoffer zijn geworden van de bij deze ter discussie gestelde bedrijfsactiviteiten.

Hoogachtend,

Onafhankelijk Papendrecht
Ruud Lammers.